

ZAŠTITNI VODNI OBJEKTI U POPLAVNOM PODRUČJU ODŽAČKE POSAVINE

Tehnički podaci o poplavnom području Odžačka Posavina

Ovo poplavno područje obuhvata Savske nasipe od Kadra pa nizvodno do ušća Bosne u Savu, lijevi nasip uz Bosnu i kanal Svilaj - Potočani. Područje je podjeljeno na tri sektora, a centar odbrane od poplava za područje je smješten na Prudu.

SEKTOR I

Obuhvata područje Savskog nasipa od PS „Zorice“ pa uzvodno do ušća GOK-a u Savu i obodni kanal Svilaj - Potočani u dužini od 1 km. Sektor je podjeljen na nekoliko poteza. Sektor I obuhvata:

- savski nasip km 22+000 - 27+117 (Potez 1)
- savski nasip km 17+000 - 22+000 (Potez 2)
- obodni kanal Svilaj - Potočani 0+000 - 1+200 (Potez 2)
- savski nasip km 8+000 - 17+000 (Potez 3)

SEKTOR II

Ovaj sektor obuhvata područje uz r.Savu od PS „Zorice“ pa do ušća rijeke Bosne u rijeku Savu a zatim područje lijeve obale rijeke Bosne do ušća kanala Bosna - Bukovica i obodni kanal Bosna - Bukovica. Sektor je podjeljen na poteze. Sektor II obuhvata:

- savski nasip 0+000 - 8+000 (Potez 1)
- nasip uz rijeku Bosnu km 0+000 - 0+900 (Potez 1)
- nasip uz rijeku Bosnu km 0+900 - 6+900 (Potez 2)
- kanal Bosna - Bukovica km 0+000 - 3+000 (Potez 2)

SEKTOR III

Ovaj sektor obuhvata obodni kanal Svilaj - Potočani. Sektor III obuhvata:

- obodni kanal Svilaj - Potočani km 1+200 - 10+000.

Za pretpostavku da ne postoje nasipi, ili pak da dođe do pucanja nasipa, površine plavljenja velikim vodama rijeke Save, za različite maksimalne vodostaje bi iznosile:

Tabela: *Površine plavljenja za različite max proticaje (preuzeto iz Nacrta Glavnog preventivnog plana odbrane od poplava*

Poplavno područje ODŽAČKE POSAVINE	PLAVLJENA POVRŠINA (ha)*		
	Vjerovatnoća pojave		
	0,05	0,01	0,002
Kaseta Novi Grad	4394	4920	5210
Kaseta Svilaj	1089	1117	1138
UKUPNO:	5483	6037	6348

Sistem za zaštitu od voda područja Odžačke Posavine organizovan je formiranjem dvije kasete – poldera :

- a) Svilajska kasete površine 1240 ha, smještena je između Savskog odbrambenog nasipa i "Gornjeg obodnog kanala", "Donjeg obodnog kanala", te obodnog kanala Svilaj-Potočni. Kod pojave velikih voda r. Save vrši se prepumpavanje unutarnjih voda crpnom stanicom Svilaj – kapaciteta 2 m³/s.
- b) Područje između Savskog odbrambenog nasipa, nasipa uz r. Bosnu, obodnih kanala Svilaj – Potočani i Bosna – Bukovica čini kasetu Odžak – Novi Grad. Ukupna površina kasete je 8900 ha. Kod pojave velikih voda r. Save unutarnje vode se prepumpavaju crpnim stanicama "Zorice I" – kapaciteta 5,5 m³/s, "Zorice II" kapaciteta 4,1 m³/s.

Unutarnja odvodnja Odžačke Posavine vrši se mrežom kanala gravitacionim putem kada su u r. Savi vodostaji niski. Kod pojave velikih voda r. Save vrši se prepumpavanje voda u r. Savu iz poldera Odžak – Novi Grad (8900 ha) putem CS "Zorice I" i "Zorice II" ili poldera Svilaj (1240 ha) putem CS "Svilaj".

2.1.2. Zaštitni vodni objekti na poplavnom području Odžačka Posavina

Objekti za zaštitu od poplava u vlasništvu Federacije BiH na području Odžačke Posavine su:

- Odbrambeni nasip uz rijeku Savu na potezu od naselja Prud do Kadra,
- Lijevo obalni odbrambeni nasip uz rijeku Bosnu na potezu od naselja Prud do Neteke,
- Pumpne stanice «Zorice I», «Zorice II» i «Svilaj»,
- Donji i Gornji obodni kanali,
- Obodni kanal «Svilaj-Potočani»,
- Obodni kanal «Bosna-Bukovica»,
- Obaloutvrde na rijeci Bosni «Prud», «Aga», «Mera» i «Neteka»
- Centar odbrane od poplava «Prud» i
- Čuvarske kuće «Zorice», «Novi Grad» i «Svilaj»

2.1.2.1. Odbrambeni nasip uz rijeku Savu (Prud-Kadar)

- Savski odbrambeni nasipi su projektovani za odbranu od stogodišnjih velikih voda rijeke Save.
- Na ukupnoj dužini nasipa od 27.125,00 m, nasip na dionici stacionaža km 22+272 do km 27+100 (Gornji Svilaj-Kadar) nema potrebno nadvišenje od 1,20 m iznad velikih voda rijeke Save ranga pojave 1/100 godina. Potrebno je izvesti nadvišenje 4,83 km savskog odbrambenog nasipa.
- Za dionicu nasipa koja nema potrebno nadvišenje od 1,20 m iznad velikih voda rijeke Save ranga pojave 1/100 godina pripremljena je projektna dokumentacija za vršenje radova rekonstrukcije, nivoa Glavnog projekta.
- Cjelokupna dužina nasipa od 27.125,00 m sa zemljišnim pojasem uz nasip redovno se održava (tekuće i manji obim investicionog) u skladu sa zahtjevima iz Federalnog operativnog plana odbrane od poplava i Zakona o vodama.

2.1.2.2. Lijevi odbrambeni nasip uz rijeku Bosnu (Prud-Neteka)

- Nasip na ukupnoj dužini od 6.905 m nema dovoljnu širinu krune za potrebe održavanja, potrebno nadvišenje iznad velikih voda i propisane konstruktivne i gabaritne elemente poprečnog profila.
- Nasip se nakon deminiranja koje je izvršeno 2011. godine sa radovima uklanjanja rastinja (drveće i šiblje) i sa zemljišnim pojasem uz nasip redovno održava.
- Za cjelokupnu dužinu nasipa pripremljena je projektna dokumentacija za vršenje radova rekonstrukcije, nivoa Glavnog projekta.

2.1.2.3. Pumpne stanice «Zorice I», «Zorice II» i «Svilaj»

- Pumpne stanice «Zorice I», «Zorice II» i «Svilaj» sa glavnim dovodnim i odvodnim kanalima, koje su ratnim dejstvima bile znatno devastirane u periodu od 2002. do 2006. godine su rekonstruisane i sanirane u ukviru raspoloživih sredstava, u punoj su pogonskoj spremnosti za evakuaciju unutarnjih voda i zaštitu područja Gornji Svilaj, Donji Svilaj, Novi Grad, Zorice i dijela područja naselja Prud u općini Odžak.

Na objektima pumpnih stanica vrši se redovno godišnje tekuće održavanje i upravljanje, a na pumpnim agregatima i elektro motorima nakon propisanog broja sati rada vrši se redovan remont.

2.1.2.4. Donji obodni kanal i Gornji obodni kanal

- Kanali su u funkciji prihvata i odvodnje površinskih voda sa slivnog područja koje gravitira kanalima i time je postignuta zaštita od poplava područja Svilaja i Kadra.
- Na kanalima se redovno vrši tekuće održavanje (košenje i djelimično izmuljivanje), međutim zbog pojave oštećenja na objektima kaskada, kosina kanala i objektu brzotoka u 2015. godini izvršeni su potrebni sanacioni radovi.

2.1.2.5. Obodni kanal Svilaj-Potočani

- Kanal je u funkciji prihvata i odvodnje površinskih voda sa brdskog masiva planine Vučijak i vrši zaštitu od poplava šireg područja grada Odžak i to od naselja Potočani do rijeke Save u Svilaju.
- Na kanalu se redovno vrši tekuće održavanje (košenje i djelimično izmuljivanje), međutim prateći nasipi uz kanal od ušća u rijeku Savu i u dužini od cca 1,6 km nemaju potrebno zaštitno nadvišenje iznad uspornih voda od rijeke Save i potrebno je pristupiti radovima rekonstrukcije. Radovima rekonstrukcije potrebno je pristupiti i na arm.bet. objektu kontrakcije toka i slapišta na ušću kanala u rijeku Savu. Projektna dokumentacija za sanaciju kanala, bez objekta za kontrakciju, je pripremljena, nivoa Glavnog projekta,
- Radovi tekućeg održavanja, sa upotrebom mehanizacije, se otežano vrše iz razloga što se privatne poljoprivredne parcele obrađuju neposredno uz kanal i na pratećem nasipu. Ovo je generalni problem za održavanje svih obodnih kanala na području.

2.1.2.6. Obodni kanal Bosna-Bukovica

- Kanal je u funkciji, ali sa smanjenim proticajem zbog neodgovarajućih profila propusta izgrađenih od strane lokalnog stanovništva za prilaze stambenim objektima ili poljoprivrednim površinama.
- Na kanalu se redovno vrši tekuće održavanje (košenje i djelimično izmuljivanje),
- Za sanaciju kanala pripremljena je projektna dokumentacija za vršenje radova rekonstrukcije, nivoa Glavnog projekta.

2.1.2.7. Centar odbrane od poplava «Prud»

- Objekat se koristi za potrebe rukovođenja odbranom od poplava i tehnički je opremljen sa odgovarajućim sadržajima, uredskom opremom, opremom za boravak i materijalom za odbranu od poplava.
- Na objektu se redovno vrši tekuće i zaštitno održavanje (košenje u krugu objekta, čišćenje i dr.)

2.1.2.8. Čuvarske kuće «Zorice», «Svilaj» i «Novi Grad»

- Čuvarske kuće Zorice, Svilaj» i Novi Grad se koriste za smještaj opreme za odbranu od poplava i ljudstva angažovanog na radovima odbrane od poplava.
- Na objektima čuvarskih kuća se redovno vrši tekuće i zaštitno održavanje (košenje u krugu objekta, čišćenje i dr.),

2.1.2.9. Obaloutvrde na rijeci Bosni: Prud, Aga, Mera i Neteka

- Obaloutvrde Prud (Labud), Mera i Neteka su trenutno van funkcije obzirom na promjenjeni tok rijeke Bosne.

Obaloutvrda Prud je na cijeloj svojoj dužini pretrpjela oštećenja u vidu odnošenja kamenog nabačaja i klizanja u korito.

Za slučaj promjene toka rijeke Bosne i vraćanja u staro korito potrebno je izvršiti radove sanacije obaloutvrde, a radi zaštite «bosanskog» nasipa.

- Na obaloutvrđi «Aga» u Prudu registrovana su oštećenja na kruni i vodnoj kosini te je neophodno u narednom periodu pristupiti radovima sanacije oštećenja.